

sloveno, aby uplatňované důvody byly přísně zkoumány, mimo to však též, aby platné manželství bylo vzato proti každému svévolnému odporu z úřední moci v ochranu. Vyhledávací zásada v rozlukovém řízení nemá proto dopomáhati k rozluce. Z téhož důvodu byla přípustnost výtky hodnocení důkazů v řízení dovolacím omezena jen na ony spory, v nichž byla odvolacím soudem vyslovena rozluka manželství (srovn. rozh. 17.570 Sb. n. s.).

Frant. Bauer.

Uznání části žalobního nároku a útraty sporu.

V mnohých sporech, v nichž jde jen o výši zažalovaného nároku (pohledávky), dochází k částečnému uznání, t. j. k jeho uznání do určité výše podle §§ 391 a 395 c. ř. s.

Zejména ve sporech o náhradu škody, byl-li důvod žalobní uznán nebo bylo-li o jeho existenci pravoplatně rozhodnuto, uznává často žalovaný zažalovanou škodu (bolestné, škodu věcnou, ušlý výdělek) do určité výše.

Jaký to má vliv na útraty sporu?

V praxi jest zastáván někdy názor, že takovéto částečné uznání výše zažalovaného nároku nemá po stránce útratové žádného významu, a že by žalovaný k uvarování se dalších procesních útrat musil uznávanou částku také skutečně zaplatiti nebo alespoň za zákonných podmínek na soudě složiti.

Toho však není třeba.

Neboť uznání ve sporu ve smyslu §§ 391 a 395 c. ř. s. sice neodstraní nadále sám důvod žalobního žádání, tak jako placení nebo soudní uložení, nicméně uznáním doznává podstatné změny stav procesu. Je totiž procesním účinkem takového uznání, že se jím věc stává zralou k rozhodnutí, pro něž jest toto uznání bez dalšího plně dostačujícím pod-

kladem, takže jest zbytečno jakékoliv další řízení (§ 395 c. ř. s.).

Byl-li pak nárok uznán jen částečně, jak shora předpokládáno, stává se takto zralou k rozhodnutí uznaná část sporného předmětu a jest ohledně ní možno vynést částečný rozsudek na základě uznání (§ 391 c. ř. s.).

Rozdíl mezi oběma případy jest pouze v tom, že na prvním místě zmíněný rozsudek pro uznání je možno vynést toliko na návrh žalobců (§ 395 c. ř. s.), kdežto částečný rozsudek pro uznání také bez takového návrhu (§ 391 c. ř. s.). Dále, v prvním případě musí soud návrhu vyhověti vždy, zatím co vynesení částečného rozsudku pro uznání jest ponecháno volné úvaze soudcové (§ 391 c. ř. s.).

Byl-li pak takovýto částečný rozsudek pro uznání neprodleně vyneseno, ať již k návrhu nebo bez něho, dostane se žalobci útrat dle uznaného punkta, neboť byly k jeho účelnému vydobytí zajisté nutné. Spor pak bude dále veden jen ohledně zbývajících částí nároku a proto bude o ostatních útratách rozhodnuto podle výsledku zbývajících částí sporu kontradiktorně rozhodované, a tudíž ovšem také podle punkta tohoto kontradiktorního rozhodnutí.

Žalobce ovšem vynesení onoho částečného rozsudku navrhovati nemusí, nebo takovémuto žalobcovu návrhu nemusí býti vyhověno (protože jest snad v daném případě procesně hospodárnější rozhodnouti rozsudkem jediným).

Tím však nemůže býti v žádném případě zmařen zmíněný procesní účinek, jež takové uznání sebou přináší, takže ani tu není spor nadále o celou původní pohledávku, když uznaná část je zralá k rozhodnutí a tedy již mimo spor, nýbrž toliko o část zbývajících.

Nelze proto po takovémto částečném uznání pokládati další žalobcovy útraty za nutné k účelnému

vydobyti uznané části nároku, k jejímuž vydobyti nechybělo již nic než soudní výrok. Tyto další náklady mohou býti podle okolností nutné toliko k účelnému vydobyti zbytku, o němž bude rozhodnuto kontradiktorně. Nepronikne-li tu žalobce, bude povinen podle »kontradiktorního« punkta k náhradě útrat žalovanému, zvítězí-li i ohledně něho, dostane se mu celkem na útratách všech nákladů sporu, a to až do okamžiku uznání podle punkta uznaného plus kontradiktorně přisouzeného, od tohoto okamžiku však jen podle punkta posléze jmenovaného.

Mezi těmito krajními body budou ovšem případy částečného jen vítězství ohledně neuznaného zbytku a podle toho dělení nebo vzájemné zrušení útrat podle § 43, odst. 1 c. ř. s., pokud nebude použiti odst. 2 cit. ustanovení.

Stejně bude postupovati, byli-li sice rozsudek částečný vynesena, byli-li však podle §§ 392, odst. 2 a 52, odst. 2 c. ř. s. výrok o útratách vyhrazen rozsudku dalšímu, což bude praktické zejména tam, kde žalobce neuznaným zbytkem podlehne a kde zároveň žalobcovy útraty spojené s vydobytím části uznané budou rovny útratám spojeným s úspěšnou obranou žalovaného proti části neuznané, takže by bylo nevhodné ve dvou rozsudcích útraty takové přisuzovati vzájemně.

Jen za takového postupu dojde skutečně výrazu ono procesní zjednodušení, jež uznání (třebas částečné) sebou přináší.

V praxi byl řešen případ asi takový:

V žalobě o náhradu škody uplatňoval žalobce bolestné částkou 5000 K. Žalovaný v odpovědi na žalobu uznal nejen žalobní důvod, nýbrž i částku 1800 K jako přiměřenou náhradu na bolestném. Ježto se žalobce touto částkou nemínil spokojiti, byly provedeny důkazy o výši zažalovaného bolestného, zejména též důkaz znalcem-lékařem, který posoudil bolestné na částku 1810 K.

Soud I. stolice odsoudil žalovaného k zaplacení této částky a útrat sporu s poukazem na § 43, odst. 2 c. ř. s.

Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 30. listopadu 1939 č. j. R IV 396/39-1 vyhověl rekursu žalovaného a změnil rozsudek v napadeném výroku o útratách sporu tak, že se útraty vzájemně zrušují.

Z odůvodnění:

Žalovaný v žalobní odpovědi uznal žalobní pohledávku po právu nejen co do důvodu, ale i jako přiměřenou náhradu na bolestném částku 1800 K. Kdyby byl žalobce ihned při prvním ústním jednání navrhl, aby soud vynesl částečný rozsudek na částku 1800 K s přísl., byl by žalovaný povinen zaplatiti žalobci nutné a účelné útraty sporu až do tohoto procesního úkonu včetně podle punkta 1800 K. V dalším průběhu sporu zvítězil žalobce proti žalovanému z požadovaného ještě zbytku jen částkou 10 K.

Vítězí tedy žalobce proti žalovanému s tak nepatrným poměrně dílem, že je to důvodem podle § 43, odst. 2 c. ř. s., aby soud uložil žalobci náhradu veškerých dalších útrat sporu, které žalovanému vznikly po prvním ústním jednání podle zbývajících ještě punkta, jímž žalobce podlehl.

(Ježto oboje útraty byly v daném případě stejné, byly vzájemně zrušeny.)

Jaroslav Málek.

Příspěvek k výkladu pojmu účastníka v nesporném řízení.

Při praktické aplikaci zákona čís. 100/1931 Sb. z. a n. — ježž budeme dále nazývati zákonem o nesporném řízení — činí největší obtíže výklad pojmu účastníka. Určité vymezení tohoto pojmu jest velmi důležitým vzhledem k předpisu § 41 lit. g) cit. zák., podle něhož celé řízení jest zmatečným, byla-li »porušena zásada o nutnosti slyšeti účastníky před rozhodnutím«.

Zákon stanoví sice v § 6, že účastníkem nesporného řízení jest ten, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen, nebo kdo uplatňuje právní zájem, aby soud učinil nějaké rozhodnutí. Než ani touto zákonnou definicí není pojem účastníka tak určitě vymezen, aby v praxi nedocházelo k rozdí-